

Remissvar Fordonsbesiktning Ds 2009:3

Riksorganisationen Sveriges MotorCyklister, SMC, har inget att invända mot att besiktningens verksamheten avseende kontroll-, registrerings-, moped- och lämplighetsbesiktning av fordon avregleras och konkurrensutsätts. SMC är dock tveksamma till om förslaget verkligen är positivt för brukarna.

Syftet med avregleringen

SMC är positiva till syftet med avregleringen; en väl fungerande marknad med effektiv konkurrens som främjar ett rationellt och kostnadseffektivt besiktningförfarande, bidrar till utveckling av ny kontrollmetodik, leder till rimliga priser för besiktningstjänster, innebär att tillgängligheten ökar samt ger valfrihet och möjlighet för kunden att påverka serviceutbudet. Frågan är dock avregleringen leder till att syftet kan uppnås.

Utredningen säger att " Omregleringen ska ske på ett sätt som gör att trafiksäkerheten och miljökontrollen kan förbättras". Idag sker ingen miljökontroll av motorcyklar. Om det kommer in nya aktörer på marknaden är det viktigt att SWEDAC i samband med ackrediteringen ställer krav att samtliga stationer som får kontrollbesikta lätta fordon har utrustning för en kontrollbesiktning av motorcyklar enligt kontrollprogrammet i Transportstyrelsens föreskrift. Detta har saknats på samtliga besiktningstationer inom Bilprovningen men förbättrats betydligt de senaste åren.

Pris, tid, tillgänglighet och underkännandegrad

Det finns inget EG-direktiv som kräver kontrollbesiktning av motorcyklar. Inget av våra nordiska grannländer, Danmark, Norge och Finland, har kontrollbesiktning för motorcyklar. Detta bör tas i beaktande i samband med ackreditering av nya företag som ska utföra besiktningar. Det finns ingen statistik att jämföra med då det gäller pris, tidsåtgång och underkännandegrad.

I de jämförelser från Norden, Spanien, UK och Tyskland som redovisas har Sverige den lägsta kostnaden för kontrollbesiktning. Det visar att konkurrens inte behöver betyda lägre pris. Jämförelserna beskriver enbart bilar. I Sverige kontrollbesiktas varje år närmare fyra miljoner personbilar och drygt 100 000 motorcyklar. SMC ser givetvis helst att varken kostnaderna eller tidsåtgång ökar för en kontrollbesiktning av en motorcykel. Det borde finnas ett pristak för respektive besiktningensform.

Tidsåtgången för en kontrollbesiktning är också kortast i Sverige. SMC gjorde en enkätundersökning 2004 bland våra medlemmar. En besiktning tog då i genomsnitt 15,5 minuter, inklusive provkörning och besiktningensmannens ombyte av kläder. I många fall sker MC-besiktning på "Öppet Hus-dagar". SMC tror inte att besiktningarna kommer att ske mer kostnadseffektivt och snabbare genom en avreglering av svensk fordonsbesiktning än vad som idag är fallet vid Svensk Bilprovning.

För att inte försämra tillgängligheten för motorcykelägare som ska kontrollbesikta är det viktigt att krav ställs på den som ackrediteras att de kan erbjuda och utföra alla

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge
Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87
E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

besiktningssformer för den fordonsstorlek som omfattas av ackrediteringen. Det är självklart att det ska finnas besiktningssorgan i hela Sverige.

Det måste vara enkelt att boka tid för besiktning och väntetiderna ska vara rimliga, oavsett besiktningssorgan. De senaste åren har kötiderna till Bilprovningen kortats betydligt. Två faktorer som varit avgörande är dels utglesning av kontrollbesiktningar för motorcyklar, dels nya rutiner i Bilprovningens bokningssystem. Nya besiktningssorgan måste kunna tillhandahålla samma typ av service, både via telefon och Internet. Här har Svensk Bilprovning verkligen förbättras på senare tid. Det som saknas på nätet är ett telefonnummer till den lokala besiktningssstationen.

SMC anser att Sveriges Fordonsbyggares Riksorganisation, SFRO, bör få utföra registreringsbesiktning och kontrollbesiktning endast av en viss typ av fordon; ombyggda och amatörbyggda bilar och motorcyklar. Idag är inte SFRO organiserade för detta men förslaget ger möjlighet att genomföra detta på sikt. Inom SFRO finns en unik kompetens för denna kategori av fordon. Idag måste alla fordon först besiktas av SFRO som skickar yttrande till Bilprovningen, innan fordonet godkänns i registreringsbesiktning. SFRO är bäst lämpade att godkänna fordonen slutgiltigt. Detta förfarande skulle spara både tid och pengar för brukarna.

Krav på oberoende och enhetlig bedömning

SMC är positiva till att de besiktningssorganen som ska ackrediteras blir oberoende organ som varken säljer eller reparerar fordon. Det absolut viktigaste för svenska motorcyklister är dock att det sker **en enhetlig bedömning**, oavsett var man besiktat sin motorcykel. Detta är också den vanligaste kritiken av dagens kontroll- och registreringsbesiktningar. Vilken besiktningssman eller besiktningssstation som utför tjänsten ska inte vara avgörande för om ett fordon godkänns eller underkänns i kontroll- eller registreringsbesiktning. SMC befarar att avregleringen skapar ännu större spridning av kvalitet, bedömningar och beslut. Då det gäller registreringsbesiktning sker detta idag endast vid vissa av Bilprovningens stationer. Om avregleringen medför att alla besiktningssorgan blir ålagda att utföra registreringsbesiktning finns också en stor risk för ännu större skillnader i beslut.

Kompetenskrav, A-behörighet och personlig skyddsutrustning

Det är viktigt att besiktningssmännen som genomför kontroll- och registreringsbesiktning av motorcyklar har kompetens för detta. Det gäller givetvis både den tekniska kontrollen men även behörighet att framföra fordonet. Att besiktningssstationer inte har anställda med A-behörighet har i några fall skapat problem.

För SMC är det självklart att alla som kör motorcykel använder heltäckande skyddsutrustning, oavsett resans längd. Det gäller även dem som besiktat motorcyklar. En besiktningssman kör dessutom motorcykel i sin yrkesutövning vilket ställer högre krav på vilken skyddsutrustning som ska användas.

Att besiktningssmännen genomgår en kurs under våren inför mc-säsongen och friskar upp sina körkunskaper är också viktigt. Man ska givetvis kunna framföra det fordon som ska

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se

besiktas. Här kan SMC erbjuda både grund- och avancerade kurser för besiktningsorganens personal.

Information till enskilda

SMC får många samtal från enskilda som handlar om vilka regler som gäller i frågor som rör främst registreringsbesiktning. Man får olika svar beroende på vilken besiktningsstation man kontaktat, om det är en tjänsteman på Bilprovningens tekniska upplysning eller Transportstyrelsen. Man ringer därför SMC och/eller SFRO. Enskilda medborgare informeras inte om kommande regelförändringar. Både beslut och information verkar i vissa fall lämnas med visst godtycke. Så ser verkligheten ut, trots att vi i Sverige hittills enbart haft ett företag som utfört kontroll- och registreringsbesiktningar och en myndighet som utfärdat föreskrifter. SMC är därför oerhört skeptisk till hur den enskilde ska få rätt information i framtiden och hur besiktningar ska kunna genomföras utifrån en enhetlig bedömning.

Utredningen säger att Transportstyrelsen ska förstärkas med 15-25 personer för att utöva tillsyn. För SMC är det av största vikt att en stor del av tillsynen säkerställer enhetliga bedömningar. SMC anser också att Transportstyrelsen på något sätt bör ersätta Svensk Bilprovningens "Teknisk handbok" som används som vägledning av besiktningsmän. Det ska handla om en vägledning utöver gällande föreskrifter för att nå en enhetlighet i information till brukare inför besiktningar samt till samtliga besiktningsmän, oavsett besiktningsorgan.

Rätten att överklaga beslut

SMC har vid ett flertal tillfällen framfört att omprövningskedjan inom besiktningsområdet inte är förenlig med svensk rättssäkerhet. Den enskilde ska alltid kunna överklaga ett beslut som går honom/henne emot. Besiktningsorganens beslut om registreringsbesiktning ska kunna överklagas till Transportstyrelsen. Transportstyrelsens beslut kan sedan inte överklagas enligt Fordonslagen. Detsamma gäller Transportstyrelsens beslut om dispens från fordonsregler. Däremot kan frågor som rör fordons avgasregler överklagas till förvaltningsdomstol enligt § 28 LMA.

SMC anser att om Transportstyrelsen inte ändrar beslutet som den enskilde överklagat, så ska det skickas vidare till en förvaltningsdomstol. Det är inte rätt att den myndighet som utfärdar föreskrifter, utövar tillsyn och har tolkningsföreträde i de frågor som är aktuella, också är den som är slutgiltig domare. Dessutom är handläggningstiden för dessa frågor inte tillfredsställande, i vissa fall har enskilda fått vänta i upp till ett år på beslut.

För SMC

Maria Nordqvist

Tel: 0243-669 79

E-post: maria.nordqvist@svmc.se

Sveriges MotorCyklister

Adress: Forskargatan 3, 781 70 Borlänge

Tel: 0243-669 70, fax: 0243-822 87

E-post: smc@svmc.se, web: www.svmc.se